

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva 80 fillér.
Vidékre postán 1.40 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

Megjelenik mindennap.

KOLOZSVÁRI HIRLAP

FÜGGETLEN NAPILAP.

Egy négyszögletű méretű hirdetés ár 8 fillér. — Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Apró hirdetés 60 fillér.

Nyiltéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Főszerkesztő: **Dr. ÓVÁRI ELEMÉR.**Felelős szerkesztő: **CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.****A büntető törvény csődje.**

Kolozsvár, nov. 7.

Liszt, berlini egyetemi tanár, a kiváló büntető-jogász a minap fejtette ki Berlinben egy felolvasás keretében azt, hogy a büntető törvények csődbe jutottak.

Bebizonyosodott, hogy a büntető törvények úgy általában, foglalta légyen őket kodexbe a német, a magyar, a francia, vagy akármelyik más törvényhozás, nem érik el céljukat, s korántsem igazolják a hozzájuk fűződő reményéseket. Mert nem, hogy fogyna, hanem egyre szaporodik a bűnösök száma és ami nevezetesebb bizonyíték, folyton szaporodik a visszaeső gazemberek tábora.

Régen könnyű volt a büntető jogász dolga, zsinormértékül a szemet-szemért elv szolgálván, melynek nem volt nehéz eleget tenni.

Aki sérti a mások jogát, megfelelő megtorlásban részesüljön. Minden bűn kapja meg a maga büntetését, s akkor a világ rendje helyre áll.

Egyetlen tisztázandó szempont: elkövetett-e a bűn? és ki követte el? A bűn és büntetés aránya másodrangú követelmény.

Minél szigorubb a megtorlás, annál jobb. Az emberben lapangó bestia még örvend a mások kizsárolásán. Aki lop, annak keze vágassék. Aki hamis valómást tesz, annak nyelve tépesék. A seblázbére: halál. Más kisebb-nagyobb bűn megtorlása: akasztás, kerékbetörési vizbe-fulasztás.

A modern kriminalogia azonban már magasabbrangú és emberiesebb célokat ismer. A büntetést csak eszköznek tartja, melynek célja a bűnök kevesbítése, az emberek javítása, a társadalom megvédése azzal, hogy

a jogrend iránt tiszteletet, annak megsértőiben félelmet ébreszt.

Liszt személyében kiváló kriminalogus ismeri be, hogy ezek a célok nincsenek elérve, hogy a rendszer csődöt vallott.

A büntetés a büntető térvények mai rendszere mellett nem javít, mert a visszaeső bűnösök szaporodnak. És nem riaszt vissza, mert az új bűnösök száma is szaporodik.

Elismerő bátorsággal beismerván ezt, Liszt a baj orvosságát is keresi. S hihetőleg fején találja a szöveget, amikor kimondja, hogy a kriminalitás ellen való harcot annak kiinduló pontján kell kezdeni. A gyermekek törvényes gondoskodásának szabályozásával. A feltételes elítélés intézménye által, mely mint a Damokles kardja lebegjen azok feje fölött, akiket bűnbe sodortak a körülmények.

Liszt bizonyára abból indul ki, hogy egyesek bűne csak szimptoma, az ok mélyebben, a társadalom hibáiban fekszik. És felesleges munka a szimptomát üldözni, addig, míg az előidéző okokat gyökeres kurával ki nem irtottuk.

A levél.

Az általános művelődés terjedésének főszolgálattevője a vasút, a közlekedés. Ez hozza egymáshoz közelebb az embereket, ez rontja le a távolságot, ez teszi lehetővé, hogy az egymástól távol élő emberek is találkozhassanak. A vasutal karöltve fejlődött a hírvivés, amelyet viszont a posta intézmény szolgál.

Az a néhány teleirtott oldal, amely nálunk a levél forgalmát képviseli, ez a mi érintkezésünknek — az előző beszéden kívül — a leghathatósabb eszköze. Ezen épül fel a társadalom, az ipar, a kereskedelem, ez fejleszti a kultúrát, a civilizációt.

A levél fogalma régebben mást jelentett, mint ma. A hirdásra szolgált akkor is, de — nem lévén még ismeretes még a papír — más volt a formája, az alakja. A rómaiak viasz-

táblácskákra rótt üzenete (diptichon), az assziroknak cseréptáblákra karcolt jelei: az egyiptomiaknak kövekre, sziklára festett alakjai; a későbbi kor papyrus-lapjai mind csak azt a belső szükségletet jelezték, hogy az emberek az üzenetváltásnak bizonyos szükségét érezték, a gondolatmegrögzítésének alakját, formáját ke-resték.

Még a mai korban is vannak helyek, ahol a levélnek, a hirdásnak általános formáját nem ismerik. Az alföldi karámokban a rová járja még a számaójuhászoknál; Tschudi utazó az astikai őserdőkben talált népfajra, amely tonalakra csinált csomókkal adta egymásnak értésére közlendőit. Vannak néptörzsek, akiknél apró kövek színe, száma, nagysága jelzi például mennyi az ellenség, mily nagy a juhnyáj stb.

A modern statisztika hűségesen számot ad arról, mely országban, mily értékben fejlődött a posta. Minél több egy országban az irásttubó ember, minél nagyobb az aránylagos postaforgalom, annál nagyobb ott a műveltség, annál élénkebb az ipar, a kereskedelem.

Magyarország e tekintetben az összes művelt államokban körülbelül a 8-ik helyet foglalja el

És ha a részletesebb statisztikát figyeljük meg, beigazolást nyer az a tétel, hogy minél nagyobb egy-egy megye vagy város intelligenciája, annál nagyobb a levélforgalma, illetve: annál több levél esik egy emberre.

Olyan megye, amelynek minden egyes lakosára husznál több levél jut, csak hat van: Brassó, Esztergom, Liptó, Moson, Szepes és Veszprémmegye. A többiben egy emberre 1—20 levél esik. Érdekesebb ez a kimutatás, ha a törvényhatósági városokat vonultatjuk fel. Azok a városok, amelyekre egy lakosra 50-nél több levél jut, a következők: Arad, Budapest, Fiume, Győr, Kassa, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Nagyvárad, Pancsova, Pécs, Pozsony, Sopron, Székesfehérvár, Temesvár, Eszék, Varsád és Zágráb. E legnagyobb intelligenciájú városok után Debrecen és Ujvidék következik, fejenként 46—50 levéllel. Harmadik helyen Baja, Szatmár, Szeged és Zimony lépnek, amelyeknek lakosaira egyenkint már csak 41—45

levelet jeleznek. 31-től 35 ig terjedő levelet Selmechánya, Versec és Zombor lakosai kapnak, míg a szabadkaiak 26-tól 30-ig terjedőt. Kecskemét az utolsó előtti helyen áll 21—25 levéllel, míg az utolsó helyet Hódmezővásárhely foglalja el, ahol egy lakos 1—15 levelet kap.

A posta forgalma folyton növekedőben van. Különösen az utolsó évtizedben hatványozott mértékben nőtt. Ma már az irástudomány általános közkinccs, tinta, toll a nélkülözhetetlen házifelszerelések közt foglal helyet. Pedig még nemrégiben is így kiáltott fel gróf Csáky uram:

— Ma vettem postapapírt meg kalamárist 3 frt 50 dénárért, a mennyiért — teszi hozzá elkésredetten — egy szekér szénát vehettem volna.

Változtak az idők! A tinta és toll ma már nem kerül 3 frt 50 dénárba, de az igaz, hogy ennyiért egy szekér szénát se lehet kapni!

A trónok árnyékából.

Az új király, aki atyja után elfoglalja most Szászország trónját, érdekes személyével ismét felidézi azt a regényt, amely a közel múltban az ő családi életének nyugalmat feldulta. Egész friss még az emlékezet s önkénytelenül is arra a szerencsétlen asszonyra terelődik a figyelmiünk, akít a szerelem talán örök időkre száműzött a trónról, amelyet most néki is megkellett volna férjével osztania. Hanem az ő sorsa még sem áll teljesen egyedül a történelemben. Egy francia történetíró, Thiébeault, néhány érdekes esetet idéz fel, amelyek hasonlóságuk révén aktuálisak,

Kerek száz évvel ezelőtt egy másik német fejedelmi leányt ért hasonló sors. A porosz herceg, a később II. Frigyes Vilmos, Nagy Frigyes király parancsára már kora ifjúságában — 21 éves korában — feleségül vette unokahugát, Erzsébet Sarolta braunschweigi hercegnőt. A házasság kezdettől fogva nem volt boldog, noha a hercegnő bájos és vigkedélyű volt. Egykori naplók feljegyzéseiből tudjuk, hogy a szüntelen derült lelkű, mulatni szerető hercegné halálosan unatkozott komoly és nem éppen daliás férje mellett. Az udvari körök merev levegője elviselhetetlen volt a fiatal nőnek,

Uj üzlet!

Egy forintos új áruház

Uj üzlet!

● KOLozsvÁRTT, KOSSUTH LAJOS-UTCZA 3-IK SZÁM. ●

Minden díszmű, játék, háztartási cikkek, már 30 fillértől egy forintig az összes
valamint összes fényűző biouterie árukból áruk kaphatók.Kiváló minőséggel számos látogatást kérve **Lakatos József, Kolozsvár.**

aki gyűlölte az etikettet és teli szívvel szemjarta az igazi életet, az ifju szerelmet. Azokban a levelekben, amelyeket a hercegas-zony becső barátnőjéhez, a hesseni hercegnőhöz intézett, mélyen érző poétalélek sir a sorokban.

Milyen szerencsétlenek vagyunk mi — írja egy helyütt — akiket a születés kényszerít a rang unalmas méltóságának viselésére. Milyen boldogan cserélném fel ezt a fenséget valami varróleány kis szobácskájával, ahol forró csókkal vár a kedvesem . . .

A szép hercegaszony addig-addig bántódott a férje oldalán, amíg egy szép napon sikamlós történeteket kezdtek az udvarban róla suttogni. A függönyök mögött leselkedő udvari intrika gondosan följegyezte a trónörökösne tiltott játékeit, amelyek abban a galáns korban semmi esetre sem voltak oly bűnös dolgok, mint ma: hiszen alig egy emberöltő mulott a francia udvar világraszóló botránya divatja óta.

A szép hercegaszony titka mégis kipattant.

Egy általános bálon történt az udvarnál.

Az öreg király születése napján, január 24-én a trónörökös pompás álarcos bált rendezett. A pajkos álarcosok kitűnően mulattak — mert abban az időben az udvari bálokon is lehetett még vigasságra találni. Csak a trónörökös volt komoly, mint mindig; őt az általános jó kedv nem tudta felvidítani. Amint a diszes teremben unatkozva nézegette a táncoló párokat, hirtelen melléje surrant egy álarcos hölgy.

— Fenség, unatkozik? kérdezte a pajkos hang. Keresse csak meg a feleségét . . . az bezzeg jól tölti az idejét — Fenséged nem is érzi talán, hogy nő az agancs a homlokán!

A herceg meglepetten fordult meg. De az álarcos már eltűnt mellőle s nem is volt feltalálható többé. A herceg természetesen haragra lobbant és — elindult, felkeresni a feleségét. Sokáig kereste, míg végre megtalálta valamelyik komorna félreeső szobájában egy gavallér társaságában . . .

A gavallér, — akinek álarc fedte az arcát — kámforként illant el és kimaradt a világtörténelemből. Hanem a hercegaszonyt lesujtotta a férj bosszúja. A bál nyomban véget ért és a trónörökös még azon éjszaka elpanaszolta Nagy Frigyes királynak a rajta esett sérelmet, szigorú büntetést kérve a felesége számára. Nagy Frigyes király igen szerette a vigkedélyű hercegaszonyt és agg korának bölcsességével sokkal enyhébben ítélte meg a ballépést. Maga vette pártfogásába Erzsébet Sarolta hercegnőt a trónörökös haragja elől. De a herceg nem akart hallani bocsánatról. Azzal fenyegetődzött, hogy körlevelet intéz Európa összes fejedelmi családjaihoz és felfedezi azok előtt a botrányt. Erre kénytelen volt a király engedni. Bíró-ságot hívott össze, amely megsemmisítette a herceg házasságát.

A hercegaszonynak meghagyták a királyi hercegi rangot, de élethossziglan tartó várfogságba vetették. Küstrin várában őrizték, melynek parancsnoka Braunschweig-Bevern hercege volt. Hanem börtönében is megmaradt a hercegnő

oly vidámnak, mint azelőtt. Számára a börtön alig volt ridegeob és unalmasabb az udvari termeknél. Néhány évi fogság után mégis menekülésre gondolt. Egy fiatal huszártiszt, akinek uévét nem sikerült megtudni soha, vállalkozott a megszöktetésre és Velence volt a tervezett menekvés helye. A terv azonban nem sikerült és a hercegnőt most gondosabban őrizték. A férje azonban később mégis vágyott viszontlátni őt és meglátogatta börtönvárában. Kibékülésük teljes volt. de nyilvános bocsánatot nem nyerhetett a boldogtalan asszony, meg kellett elégednie azzal, hogy férje ritkán meglátogassa őt, mert a herceg ekkor már ismét nős volt. Két héttel az elválásuk után kötött újabb házasságot.

Első házasságából csak egy leánya született, 1791-beu, aki később a yorki hercegnek lett a felesége. Hanem a második feleségét nem szerette annyira, mint az elbukottat s amikor meghalt, Erzsébethez szállott utolsó gondolata.

Erzsébet hercegaszony 43 évvel élte túl a férjét. Küstrini börtönét később a stetitni várral cserélte fel, ahol mostoha fia, IV. Frigyes Vilmos is meglátogatta. Fogsága ekkor már korántsem volt oly szigorú s a hercegnőnek semmi oka sem volt panaszkodásra.

Különös ékszerek.

Az asszonyoknak az a vágya, hogy mentől több drága és csillógó ékszert akaszanak magukra, nemcsak hogy nem hagyott alább ebben, de legalább az angol női társaságban az eddiginél is még sokkal nagyobb mérvet öltött. Ez a pompa szeretet új meg új ékszerdivatot szült és nem egy előkelő angol ladynek az ékszerekre 40 millió koronánál is képvisel. A fiatal angol arisztokrata asszony, még ha nem a leggazdagabbak közül való is, nem tartja teljesnek a toilette-jét, ha nincs a birtokában hajának a feldisítésére legalább két-bárom gyémántoktól villogó tiera, egy gyöngy-sor, melynek a hosszát csak méterekben lehet kifejezni, egy garnitur ékkő a derék feldisítésére, több nyaklánc és függő, többféle színt játszó gyűrűk és agraffok, gyémánttal kirakott tollak, ragyogó brocheok és száz más kisebb ékszer. Egyetlen gyöngy-sor, mely többszörösen simul a nyak köré, 1.800.000 koronába is kerülhet és egy hajék, ha szép kövekből áll, 500.000 koronst vagy többet is megér, a 10.000 koronás broche egyáltalán nem nagy ritkaság és a derékra való ékszer se kerülhet kevesebbe, mert különben nagyon jelentéktelen volna. Ilyen árak mellett nem is kelt már nagyobb feltűnést ha az angol arisztokracia valamelyik hölgye társaságba két millió korona értékű ékszerrel a testén jelenik meg. Ezt a hallatlan fényűzést még a férjek is mentegetik azzal, hogy az ékszerekbe befektetett pénz nagyon jól van elhelyezve, de az olyan ékszerészek, kik hamis ékköveket árusítanak, is nagyon jó üzleteket csináltak. Ujabbán megint divatba jött egy régi ékszer, mely kigyózó szalagokban a derék kivágásától, le egészen a szoknya szegélyéig az egész ruhán végig húzódik, úgy, hogy az egész toilette

fényárban uszik. Ez a hatalmas fényűzés még a roccoco-korszakból eredt és azóta csak most éledt fel először újra. Más tekintetben is mindent megtesznek, hogy elmúlt — idők pazar fényűzését felujtsák. Nemrég egy londoni hölgy egyszerűen dolgozott szürke selyemruhát rendelt, de a régi csipkék és gyémántszalagok, melyekkel ezt a toilette-t feldisítették, százezreket érnek. Nagy fényűzést fejtenek ki a hajra alkalmazott hálókkal, melybe ragyogó, a hajból kivillogó gyémántok és harmatcsöpekhez hasonló gyöngyök vannak beleszőve. Gyönyörű csinált virágok levelein drága gyémántokból utánozott harmatcsöpek fénylenek. A hosszú gyöngy-sorokat, melyek azelőtt a nyak köré fonódtak, most fesztónok és girlandok alakjában a derék hátsó részén hordják, de sokszor az egész ruhát ilyen nagy vagzont érő gyöngy-sorokkal díszítik.

Kóburg Lujza nyilatkozatai.

A royalista irányú párisi Figaro hasábjain feltűnést keltő interview jelent meg Jules Huret tollából. Most, hogy a szerencsétlen hercegaszony ügye dűlő előtt áll, mindenesetre érdekes hallani őt magát arról a drámáról, amelynek ő a hősnője.

Amikor a Westminster-szállóba beléptem — írja Huret — az első személy, akivel találkoztam a hercegnő lakásán, gróf Mattasich volt. Az előszobán áthaladva, ahol háromteritikes asztal állott, a szalomba vezettek. A hercegnő csakhamar megjelent: a gróf értesítette a látogatásomról s hozzám kísért a szomszédos szobából. Szívvelyesen, mint igazi fejedelmű, mosolyogva kínált helylyel és mesélt . . .

— Az ifjuságom, mesélte a hercegaszony, nem sok örömet foglalt magában. Oh, nagyon sokat lehet unatkozni a brüszeli palotában! . . . Anyám szent asszony volt, ezt mindenki tudja. Atyám hideg, közönyös: anyámmal nem is beszélt . . . A gyermekek nem értenek, de sejtik, meg érzik azt, amit előtűk rejtegetnek. Akkoriban rövidruhás, 14 éves leány voltam, amikor rokonom, Kóburg herceg első alkalommal jött Brüszselbe. Nem is láttam akkor. A következő évben ismét eljött és házasságról beszélt a szüleimmel. Természetesen visszautasították az ajánlatát: még csak 15 éves voltam! Azt mondták neki, szórakozék, utazzék Párisba vagy a föld körül. És ő elutazott, szórakozott, aztán ismét visszatért. Atyámnak nem tetszett ez a házassági terv. Anyámat meghatotta ez az állhatatosság és így szólt hozzám:

— Lujza, menj a szalomba: Fülöp rokonodat találod ott, aki mondani akar néked valamit.

Engedelmeskedtem, de magamban azt kérdeztem: Mi mondani valója lehet a rokonomnak? Talán az, hogy szép az idő s menjünk sétára?

Beléptem. Az az ember, akinek kezébe tettem le a sorsomat, ott volt. Beszélt hozzám, azt sem tudom: mit? Csak annyit tudok már, hogy sirva futottam anyám karjai közé . . .

Egy évvel később férjemmé lett. Tizenhét éves voltam akkor

s éppen háromszor láttam őt az esküvő előtt. Amikor az oltárhoz vezetett, egyetlen olyan szót sem mondott nékem, amely közel hozta volna egymáshoz a gondolatainkat, vagy a szívünket . . . Házasságom első napjától fogva csak rettegés volt az, amit férjem iránt éreztem.

— Talán gyöngédtelen volt? — kérdezte Jules Huret.

— Igen, gyöngédtelen . . . állatiasan brutális . . . ezt pedig sohasem fogom neki megbocsátani. Az ő szemében a nő csak tárgy volt, melynek engedelmeskednie kell a férfi akaratával szemben. A szívnek legkisebb érzését sem tanusította irántam . . . hogyan lehettem volna boldog vele? Ha panaszkodtam anyámnak, ezt a választ nyertem:

— Keresztéy nő vagy, hát tűrj és légy erős a lemondásban.

De hát könnyű ilyen tanácsot adni! — tette hozzá sóhajtva Lujza hercegnő.

A király kegyence.

Egy párisi folyóirat — L'Art — érdekes művészagyományt közöl egy kisasszonyról, aki másfél évszázaddal ezelőtt a francia királyság egyik hatalmas urnője lett — a testi szépség csodás tökéletességű vonalai révén. Ez a kisasszony a híres mlle Morphy volt, XV. Lajos egyik kedvese, a hírhedt Szarvaspark egyik nymfája, akinek szépségét Boucher művészete örökítette meg az utókor számára. A párisi lap tanulmányá — mint a Temps komoly cikke magyarázza — védelmére kel a léha királynak, akit ez a bámulatra méltó nő a szépségével megigézett s oktalanságok elkövetésére csábított. A tanulmány egész sorozatát közli azoknak a festményeknek, és szobroknak, a melyek Morphy kisasszony idomai-nak tökéletességét mutatja: Ezzel a sorozattal igyekszik XV. Lajos bűnét menthetővé tenni, mert „valóban nem áthatott ellent ennyi bájnak az a király, aki rajongó csodálója volt mindennek, a miszép.“

Hogy ki volt mlle Morphy? ezt a galáns század udvari pletykái és sok emlékirat meséli el. Az eredete homályos maradt mind végig; azon a napon lépett a történelembe, amikor egy kezdő jestő vásznára vetette a természetnek képét és ez a kép a király kezeibe jutott. A király elragadtatása határtalan volt; meghitt udvaronca pedig sietett felkutatni a szép leányt, akit a Szarvaspark egyik villájában helyezett el. A tizenhat éves kis Morphy nem is sejtette a kitüntesést, amely reá vár s mikor XV. Lajos első alkalommal látogatta meg a bűnös park illatos selymes boudoirjában, a leány bámulva mondta ezt a történelmi nevezetességgé lett felkiáltást:

— Hiszen maga ugy hasonlít a hatfrankoshoz, mint két vízsepp egymáshoz . . .

Abban az időben — 1750. — a királyi kegy nagy szerencse volt minden nőre nézve s nem utközhettünk meg a kis Morphy atyja fölött, aki a templomba sietett s az oltár elé borulva hálálta meg Istennek a jószágát, hogy a leányt a király karjaiba emelte . . .

A király legkedvesebb művészt, Bouchert bizta meg mlle Morphy szépségének megörökítésével: ez a mű pedig számos művészt ihletett meg a formai tökély

produkálására. Azok a nevezetes orgiák, amelyek a Szarvas-park titkos berkeiben lejátszódtak, amelyek a fordalom kitérésére az első szikrát hintették a nép háborgásába, királynőként ünnepelték a karsu Morphy báját, amelytől a király megmámorosodott. Amikor a király lelkesedése más virág felé vonzódott s a kis Morphyt törölték a fejedelmi háztartás névsorából, címet és ranghoz illő vagyont kapott végkielégítésül, sőt a királyi kegy még előkelő férjet is juttatott neki: marquis de Lugeac, egy fiatal tiszt jutott ahhoz a szerencséhez, hogy át vegye Lajos király örökét. Mlle Morphy első férjében azonban nem sokáig élvezte a királyi apanaget, csatatéren halt meg három éves később. Követője a házasságban Pompadour asszony egyik rokona marquis de Flagkac lett. majd ennek halála után egy Dámont nevű fiatal ember, akiről azt jegyezte fel a történelem, hogy az első közt volt, akik XVI. Lajos halálára szavaztak . . . A kis Morphy szépsége azonban örökéletű maradt: sok muzeumban pompázik grációzus alakjának képe és szobra.

HIREK.

Kolozsvár, nov. 7.

— **A Dávid Ferencz ifjúsági egyesület** a hó 7-én ma este 8 órakor rendes gyűlést tart a következő tárgysorozattal: Szaval Abrudbányay Ede jh, szabad előadást tart Raffai Károly, szaval Kisgyörgy Imre th.

— **Nagy hagyaték a pápa részére.** Mint Rómából jelentik, Mexikóból érkezett értesítés szerint egy ottani dúsgazdag hölgy, aki nemrég halt meg, végrendeletileg egy millió dollárt hagyott a pápára.

— **Hazaárulási pör.** Berliini tudósítónk jelenti telefonon, hogy rotterdami távirat szerint a holland Syarmati sereg több német altisztje ellen beszüntették a vizsgálatot s a katonai titkok elárulásával vádolt altiszteket felmentették. Csak két benszülött katonát állítottak haditörvényszék elé, akikről kiderült, hogy mikor a katonai irodában mint rajzolókat voltak alkalmazva, több okmányt és térképet eloptak.

— **115 frank büntetés egy rossz tréfiáért.** Notórius részegeskedők egyre malami jó csinyen jártatják eszüket, mint a vástot gyerekek. Párizsban éjjel felé botorkált ki egy lump társaság egy egyik restaurantból. A vezérlump egyre ordított, hogy ma valamivel különösebb heccel kell befejezni a napot. Egyszerre bekocsit lát arra jönni. Nyomban füttyentett a kocsisnak, aki szolgálatkészen ott termett. Ez szó nélkül a lonak rohan, miközben társai a kocsit ölelgették, kifogja a lovat, rákap s eszeveszetten kezd vágatni, dögönyözve a lovat és revolverét sütögetve. Öt percig tartóhatott a multság, mert Párizsban még éjjel is találhatók rendőrök, nem úgy, mint Kolozsváron. Bevitték hát s 115 frank pénzbüntetésre ítélték. Nem ám azért, elsütötte fegyverét, sem azért, hogy közcsendháborítást követett el: még csak a magántulajdon megsértését vagy az állatkinzást sem vették tőle zokon, meg a

nyilvános részegeskedést se. Csak a fegyver jogtalan használatáért húzták rá a vizes lepedőt. Kimezőben dühösen fogadkozott az ipsze, hogy de bizony nem nyul ő többé az italhoz soha, ha ily érzékeny »balesetek« járhatnak nyomában.

— **Mi az ára 25 éves szerelemnek?** A newyorki World most érkezett számában érdekes perről számol be, amely a newyorkitársaság legfrissebb botránja. A »felsőbb négyszáz« legelegánsabb társaságának egyik tagja, George A. Potter milliomos, aki családapája és hitese férj, a törvényes családi fészken kívül egy másodikat is rejtegetett immár negyedszázad óta. Abban a titkos második féczekben, amely csinos kertilak New-York közelében, lakik a kedvese, Miss Sarah Ham. A kisasszony 25 év óta, hűséges kedvese a milliomosnak, ami mindenestre elegendő próbaidő volt. A miss hűségnek — mint most kiténik — az volt a rugója, hogy a milliomos azzal hitegette őt, hogy feleségül veszi, ha a törvényes hitastársa meghal. Ebben a reményben azonban most csalatkozott, mert a milliomos egy szép napon szakított vele. A leány, aki az élete legnagyobb részét ennek a férfinak áldozta, pert indított kártérítés címén a hitszegő ellen. A perben természetesen sok levél is szerepelt, csupa szerelmes levél, amelyek igazolták a miss szavait s a bíróság el is ítélte a milliomost. Mindent egybevetve, megállapította a bíróság 25 éves hűséges szerelemnek az árát, a melyet 20 000 dollár, vagyis 100 ezer korona összegre taksált. A milliomost pedig kényszerítette a kártérítés kifizetésére,

— **A lynch Amerikában.** Ismét lynchelést jelentenek a tengeren túlról, mely óriási izgalmat keltett Berkeley (Virginia állam) négerei közt, akik most az összes fehérket ki akarják kergetni a városból. A csetepaté onnan indult ki, hogy egy négert elfogott a városi rendőr. Egy Blount nevű néger ki akarta szabadítani társát s elverte a rendőrt. Amde őt is letartóztatták. Másnap a fehér emberek nagy tömege megrohanta a börtönt, kicipelte Blount-t és felakasztotta a közeli féra. A négereket óriási dühbe hozta fajbeliük meglynchelése. Fegyvereket vásárolnak. Készülődésükre a fehérket táviratilag kértek segítséget.

— **Csalódott milliomos nők.** Newyorkból jelentik: Schenk Natália ismert és gazdag washingtoni szépség, egy európai utján megismerkedett Glen Collins kapitánnyal, aki egy angol dárdazredben szolgál, szép, megnyerő külsejű férfi, aki a gazdag amerikai nőnek csakhamar megtetszett. A kapitány a hölgyet Amerikába követte és itt a legelőkelőbb szállodákban élt, a pénzt pedig két kézzel szórta. A kapitány azt beszélte, hogy évi 50.000 font sterling jövedelme és gyönyöri kastélya van, azonkívül az angol udvarnál és a legelőkelőbb arisztokrata körökbe is járatos. A hölgy családjá nem igen kutatótt a dolog után és a kapitány csakhamar a milliomos hölgy férje lett. Csak akkor tudódott ki, hogy a kapitánynak tisztí fizetésén kívül egy rokona küld évente 16 font sterling segélyt, se kas-

télya, se ösmeretségi köre nincs, ellenben csalások miatt a tisztí becsületbíróság megindította ellene az eljárást. A derék kapitány Monte-Carloban néhány ezer frankot nyert és ezzel a pénzzel nagy urat játszott, még pedig nem is egészen sikertelenül. A dolog vége persze válás lett és a milliomos hölgy adott még volt férjének utiköltséget, hogy Honoluluba utazhassék. Egy másik amerikai milliomosnő, Morton Helént, is most választotta el a törvényszék férjétől, Boron de Talleyrand gróf, Valencey hercegtől. Morton Helén atyjától többek közt egy két és fél milliót érő kastélyt kapott hozományképpen, amire most a volt férj igényt tart.

— **Kiutasított török orvos.** Genfből jelentik, hogy Abdullah Dzsevdet török orvost, akit a svájci szövetségi tanács szombaton kiutasított, tegnap a francia határra kísérték és szabadon bocsátották. Bár a kiutasítás ellen újabb kifogásokkal élt, panaszát nem hallgatták meg. Dzsevdet bevallotta, hogy a török szultán és miniszterei ellen sériő tartalmu rödiratot adott ki. Dzsevdet Genfben egy ellenzéki lapnak, az Osmanlinak a kiadója és az ifju törökök vezére volt.

— **A szabad bérkocs.** Amióta Párizsba is behozták a bérkocsik taksaméter-rendszert, az ujságok halomszámra termik az élceket. Egy bohó párizsi lap össze is számlálta, hogy két hét alatt nem kevesebb mint 30,000 élcet faragtak Párizsban a taksa-méterről. A Gil Bles most a következő anekdotát meséli el, amely azonban betű szerint igaz.

A nagy boulevardon néhány nap előtt két katona sétált. Jó kedvük volt, s amint kacagva dühöngtek, megpillantottak egy üres bérkocsit, melynek táblácskája le volt bocsátvs s ezt a szót mutatta:

— Libre, vagyis: szabad.

A két katona megállította a kocsit és beszállt. Előbb összevissza vitették magukat, aztán lezálltak egy kávéháznál, mitsem törőpve a fizettséggel.

— Hé, mi lesz a fuvarommal?

— követelődött a kocsis.

— Micsoda fuvarral?

— 3 frank 50 centim jár nekem az utért.

— Pénz jár magának . . . ez csalás! felelte a katona, — hiszen a tábláján az állt, amikor beszálltunk, hogy nem kell fizetni! Liare!

A libre szó tudniillik annyit is jelent, hogy »díjmentes«.

Persze, nagy pörösködés támadt a dologból, mert a két katona zsebében összesen sem volt három frank.

— **Joánovics testvérek fényképészeti, festészeti és fénykép-nagyítási műtermük** Mátyás királytér 32. (Szatmáry-ház.) Állandó fénykép-kiállítás a műterem kapu bejáratánál levő kirakatokban.

— **Festő- és rajziskola Kolozsvárt.** Fáy Sándor akad. festőművész festőiskolájába tanítványokul belépni óhajtok, Kossuth Lajos-utca 39. szám I. emeleten jelentkezhetnek.

— **Egy nő se mulassza el arczát a Bró dr.-féle „Havasi gyópár Crème“-el** ap. In. Próbategy 70 fillér. Kapható a Wolff gyógyszerárban Kolozsvár. 78. 25—30.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Hétfő: Uj betanulással: Az égben és Szép Galathea.
Kedd: Könyves Kálmán.
Szerda: Először. Radnóthyne.
Csütörtök: Radnóthyne.
Péntek: A denevér.
Szombat: A hajduk hadnagya.
Vasárnap: d. u. III. ifjúsági előadás Katona József emlékezetére Bánk-bán.
Vasárnap: este: Flórika szereleme.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Wesselényi Miklós-u. 7. sz.

Telephon szám 503.

NYILTTÉR. *)

Likört és Rumot

olcsón és gyorsan lehet házilag elkészíteni o o

Burger Frigyes-

gyógyáru üzletében beszerezhető essenciákból.

▲ A világhírű ▲
● müncheni sör ●
● Psehorr ●
● Bräu, ●
● Poharanként is kapható Deák Ferencz-u. 8. ●
● Tisztelettel: ●
● PFERSCHI J. ●

Csak
Globus
Tisztító
kivonattal
tisztítsunk

Apró hirdetések.

— Jó és olcsó házi koszt kapható Patak-utca 2-ik szám alatt. 8—10

*) E rovat alatti közleményekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Fölülmulhatatlan az újonnan megnyílt **KALAPKIRÁLY-hoz,**
hol állandóan a legutolsó divat szerinti kalapkülönlegességekben nagy választék van.
KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 17. sz.

Szives tudomásul! A Simon és Lőrincz cég megnagyobbított Divat üzletükben Wesselényi M.-
utca 15. a téli újdonságok megérkeztek s raktáron nagy választékban a legjutányosabb árakban kaphatók: u. m. Cybelin, Ruha és Costume kelmék, Francia flanellek, Valerie, Tennis és Noutoté barchettek. Blouse újdonságok.

Szőrme gallér, Boa, Muff.

Női és Férfi fehérneműek! Vásznak és chiffonok minden szélességben, Szőnyeg, Paplan, Matracz, Fügöny és ágyterítők, Téli alsó ruházat, stb. — Pontos és figyelmes kiszolgálás!

Őszi Albert

ékszerész és órás
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 2. sz.

Nagy választék arany, ezüst és drágakő ékszerekben, valamint a legjobb minőségű arany, ezüst, acél és nickel Sweitzi zsebórákban. Saját részemre készített és czéggemmel ellátott Sweitzi órákért 3 évi jótállást vállalok. alkalmi névnapi és keresztielői ajándékok arany és ezüst tárgyak javítását, ék-kövek foglalását és órajavításokat a legjutányosabb árban felvállalok, órajavításokért egy évi jótállást vállal. Törött aranyat becserelek vagy a legmagasabb árban készpénzért beváltok.

Tisztelettel
Őszi Albert, aranyműves és órás.

Páratlan a maga minőségében!

● A világhírű erdélyi hegyaljai tisztán kezelt valódi és természetes ●

ÖTVÖS-BOROK

ÖTVÖS DÁNIELNÉ bornagykereskedő pinczejéből
KOLOZSVÁRT, Ovár, Bocskay-utca 1. sz.

Telefon Ajánlja különlegességeit: Leányka, Asszu édes, Asszu finom, Sauvignon, Telefon 511. non, Semillon, Muskotály, Rizling, Som, Egri bikavér és Carbenet. 511.

A Müncheni Pschor és I. Pilseni I. Rézvény sörözőknek erdélyrészi vezérképviselője.

— Minden megbízást teljesít. — Üvegek kölcsön. — Nagyban eladásnál magas jutalék. —

Bizományi raktárak: Fuhrmann Károly fűszerkereskedő Wesselényi M.-utca 9. Telefon 429. — Zsilinszky Antal Széchenyi-tér 1. Telefon 138. — Kőrösi Ákos fűszerk. Tivoli és Deák F.-u. sarok. Telefon 432. — Kövendi Károly Kossuth L.-u. Haller-ház. — Veress László Monostor-u. 85. Telefon 401. — Böhm Konrad Jókai-u. 11. Telefon 305. — Irimiás Tivadar Arany János-tér 2. — Nyisztor Gergely Hunyadi-tér 6. — Balogh János Trefort-u. 20. — Bárdi Sándor Akácfa u. 3. — Nyikora Anna Rudolf-u. 64. — Kondász Dániel Mátyás király-tér 25.

161 30-60

Uj üzlet!
Kiváló nászajándéki bevásárlási forrás!

A vásárló közönség b. figyelmébe.

Van szerencsem a n. é. közönség figyelmét felhívni a Deák Ferenc-utca 5. sz. alatt megnyílt

zománcozott kék edények,

konyhaberendezések, üvegáruk, tükörök, china-ezüst árakkal dusan felszerelt új jutányos árak mellett fogom r. vevőimet a legelkiismeretesebben kiszolgálni.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri kiváló tisztelettel:

Friedmann M.

Kiadó azonnal

Széchenyi-tér 26. (Régeni-ház)

minden üzletnek alkalmas

Bolthelyiség

lakással és mellékkel együtt.

Ertekezhetni lehet a tulajdonossal
ugyanott.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy üzletemet

egész friss árakkal mint elsőrendű

fűszer- és csemege üzletet

Fótér, Státus-palota, volt Fogel-féle helyiségbe helyeztem át.

Szives pártfogást kér:

ifj. Gráf Lőrincz.